

Kuštrani *Slovenec*

Leto IV

Tedenska priloga »Slovenca« (št. 6) z dne 8. I. 1928

Štev. 2

Ljubljana v snegu – pogled z Gradu na šentjakobsko cerkev

Foto G. Ogrin

Slavnostna otvoritev 70. zasedanja ameriškega konгрesa (senata in parlamenta) v wasingtonskem Kapitolu, ki se je vršila pred kratkim.

Norvežan dr. E. Colban

ki je zadnja leta odlično deloval v komisiji za manjinska vprašanja Društva narodov, je sedaj prevzel vodstvo njene razorožitvene komisije.

Cosima Wagner

hčerka znamenitega glasbenika Liszta in vdova skladatelja Richarda Wagnerja, ki je obhajala 25. p. m. svojo 90. letnico, v spremstvu svojega sina Siegfrieda, ki je tudi slaven glasbenik.

Prekrasni grad Achilleion na otoku Krfu

ki si ga je zgradila leta 1891. avstrijska cesarica Elizabeta in ga je leta 1907. kupil nemški cesar Viljem, a je prišel po vojni v grško državno last, pride baje v kratkem na dražbo.

Zimska zabava naših malic.

Emandri

že večletni romunski poslanik na našem dvoru.

Pogled na Krapino, ki bo že meseca novembra t. l. zvezana po železniški progi z Rogatcem. Nova proga, ki jo pridno grade, bo dolga 14 kilometrov in bo stala 24 milijonov dinarjev.

Sneg na našem Primorju
Pogled na Sušak in na Reko.

Ponovno prosimo vse naše prijatelje

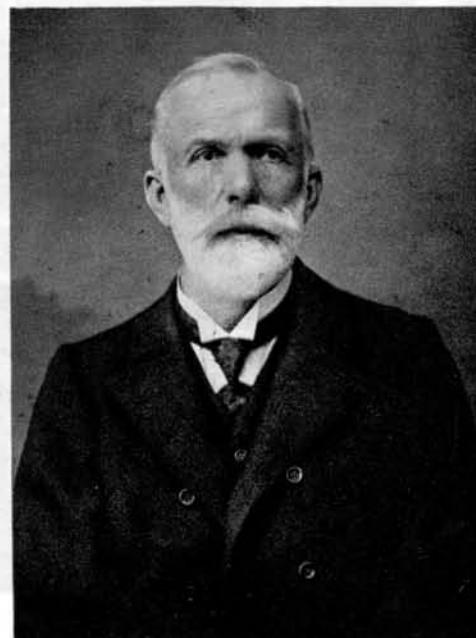
1. da nam pošiljajo le fotografije, ker liskanih slik ne moremo rabiti;
2. da napišejo na hrbel slike čim natančnejše pojasnilo, ker si tega uredništvo ne more samo izmišljati;
3. da oni, ki žele dobiti slike vrnjene, zabeležijo to skupno s svojim naslovom na hrbel slike;
4. da nam pošiljajo slike važnih dogodkov takoj, ne pa, ko je slvar že davno zastarela;
5. da polrpe z objavo slik raznih društev, ker ima teh uredništvo toliko, da je popolnoma nemogoče ustreći vsem.

Ponovno opozarjam naše prijatelje tudi na to, da mora imeti uredništvo slike **14 dni pred objavo** v rokah, le posebno nujne in važne stvari je mogoče spraviti v list še 9 dni pred izidom.

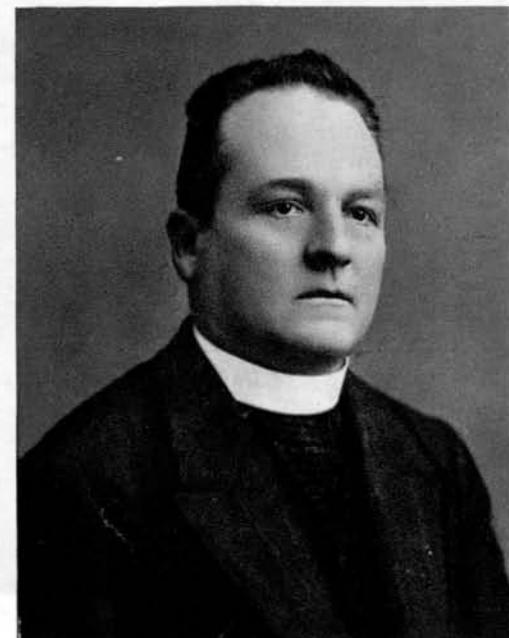
Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Francej Jernej (1821—1889), narodni gospodar.

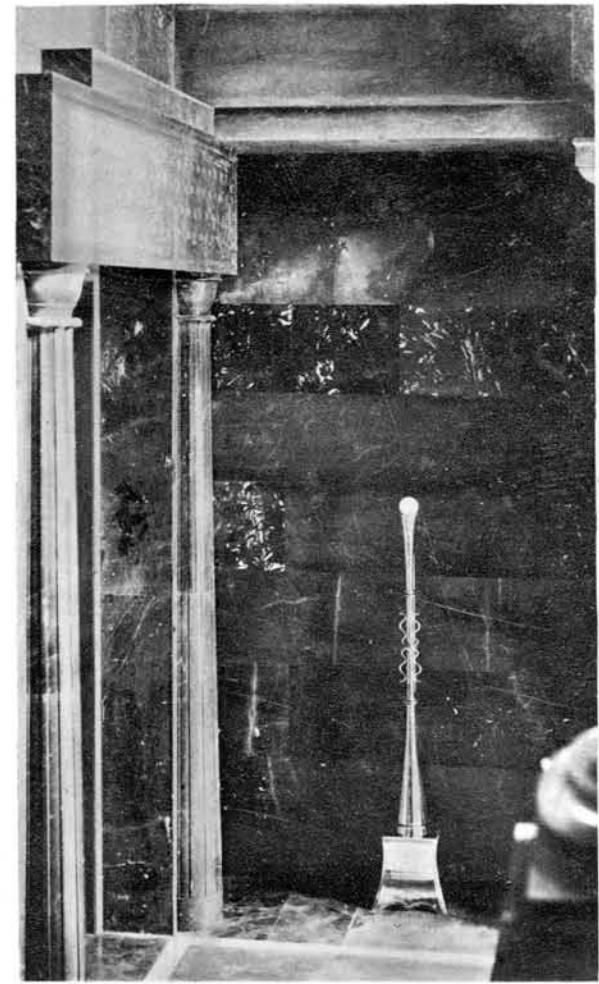

Cilenšek Martin (*1848), botanik.

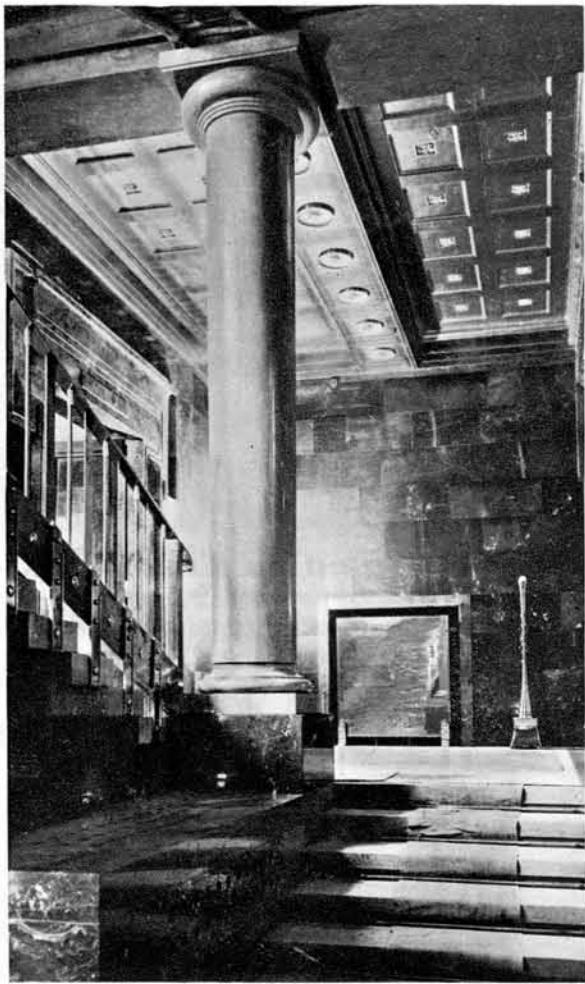

Hohnjec Josip (*1873), prosvetni organizator in politik.

Monumentalno delo našega Plečnika

Vhod na stopnišče s svefiljko.

Pogled na stopnišče v priliciju.

Spomladi leta 1925. je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo sklenila preurediti svojo palačo v Beethovnovi ulici. Adaptacija v glavnem obsegajo: Preureditev visokega pa neizrabljene podstrelja v pisarniške prostore, dozidavo stopnišča, napravo večje sejne dvorane in centralno kurjano, kanalizacijo, ureditev dvorišča i. dr. — Razen tega se je med gradnjo samo pokazala potreba renovacije ostalih prostorov in konstrukcij. — Za izpeljano tega dela se je naprosilo našega največjega arhitekta prof. Plečnika, ki je z neseljem prevozel naloge ter jo mojstrsko rešil. Pri detajlnih izvršitvah mu je pomagal njegov učenec arhitekt Tomažič, dela na stanbišču pa je vodil zbornični podpredsednik Ivan Ogrin. Načrti so vsebovali vse do najmanjšega dela oprave. — Delo je izvrševalo okrog 50 obrtnikov in je bilo okrog 4½ milijona dinarjev. Vodilno načelo psega je bilo, da mora biti vsa preuredbenost načrtov preko materijala do izvrševalcev domačega izvora. Preladujeta les in kamen, ki kot plemenita materijala povzdigneta sjaj vse zgradbe do najvišje mere. Kamnoška dela, ki znašajo približno četrtino celokupnih stroškov, so res prava umetnina. Zastopani so najrazličnejši domači kamni; tako so

n. pr. stopnice iz kraškega marmorja, obloge sten iz podpeškega, okviri vrat in oken iz hoteljškega, ihanškega in lesobrdskega črnega in rdečeprogastega marmorja. Enako tudi tlak: stebrovje pa je povečani iz pohorskega granita. Stropi so napravljeni po večini iz lesa. Tako so n. pr. v drugem nadstropju psi stropi iz jelonega lesa, glavna sejna dvorana, ki napravi res veličasten vtis, je z izjemo malega pozlačenega pasu obložena vsa s polirano orehonino; mala posvetopalnica poleg pa je iz borovine. Stene te posvetopalnice so razdeljene v polja, v katerih so slike bivših zborničnih funkcionarjev. Lep vtis napravi tudi parketi v sejni dvorani in v apeli drugega nadstropja. Posebej je treba še omeniti stropne, lesene ali mavčne, pozlačene, barvane itd., ki so umetnina zase. Velezanimiva je nadalje stopnišča ograja iz poliranega železa. Bronasti, pozlačeni svečniki, kandelabri in leseni, nameščeni v avlah in na stopnišču, pripomorejo celotnemu vtisu do izrednega sijaja. Dvorišče z lepim podnjakom in stebrom druži celokupno arhitekturo v popolno harmonijo. — Celokupno delo spada med največje arhitekturne umetnine ne samo v Sloveniji, temveč še preko njenih meja. Ivan Ogrin.

Stopnišče iz prvega v drugo nadstropje.

Konec stopnišča v drugem nadstropju.

Pogled v veliko dvorano Zbornice za TOI.

Prva od leve:
Vhod v vel. dvorano
(na levo).

Druga od leve:
Iz velike dvorane.

Prva na desno:
Predsednikova soba.

Druga na desno:
Deža v II. nadstropju.

Notranjščina skromne, a snažne jedilne srambe; vsa jedila so pokrita, zaprta ali pa v vrečicah; na oknu je mreža, da nimajo dostopa muhe.

Notranjost preproste kužinje

vse je čisto, brez smeti in navlake.

Notranjost kužinje

ki je že na prvi pogled priča o zanikarnosti gospodinje in je gnezdo raznim boleznim ter navadno tudi izvor moževe nezadovoljnosti.

Naš dom

Dom je za vsakega pol življenja. Mnogo naših kmetiških domov je preprostih, a lepih, čistih in zdravih, velik, jako velik del jih je pa tudi bolj podobnih brlogom, nego človeškim bivališčem. Najpogostejša napaka, ki jo opazujemo pri kmetiških hišah je ta, da so vlažne, deloma za to, ker so postavljene na vlažnem kraju, deloma pa tudi zato, ker niso vse podkletene. Vlag je pa ena najnevarnejših sopražnic zdravja. Dalje imajo naše kmetiške hiše navadno premalo in premajhnih prostorov, kar je pogosto posledica nerodne razdelitve. Najmanj, kar moramo zahtevati je, da so spalnice ločene od sob za bianje in od kuhišnj. Vsi prostori so navadno mnogo prenizki, zaradi česar je v njih tudi vedno zadohel zrak. Okna so skoraj vedno premajhna, zato so notranjščine temne, a še teh majhnih oken nikoli ne odpirajo, da bi hišo prezračili, temveč jih zadelajo poleti še s cvečicami, pozimi pa s cunjami in žaganjem. A tudi na snago hiše in obleke gledamo pogosto še vse premalo. Posledica tega je, da je pri nas na kmetih mnogo več bolezni, nego v mestih in umrljivost mnogo večja.

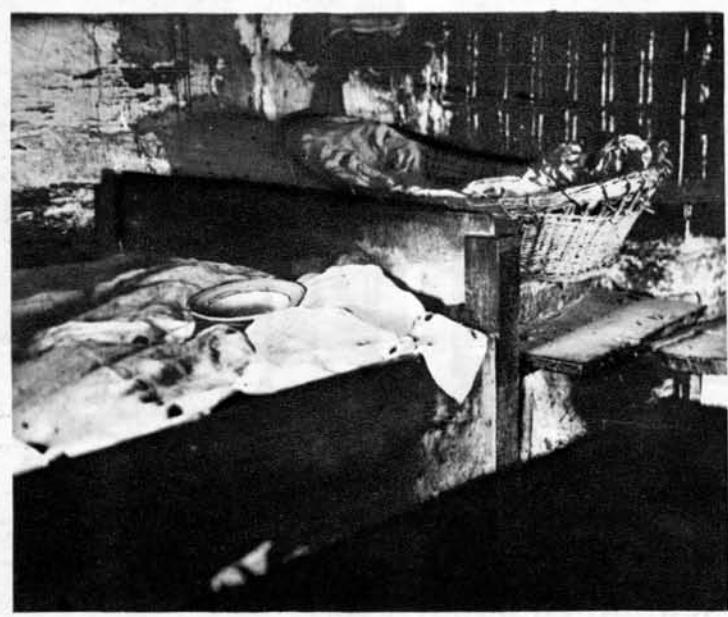
Stara kmetiška kužinja

kjer se je kuhalo še v peči in sploh ni bilo mogoče vzdrževati potrebne čistosti, razen tegă je bilo pa tudi kuhati jako težko.

Notranjost nezdrave kmetiške „hiše“

vse spi v enem prostoru, ob peči se suši perilo, posteljina se ne prezrači nikoli, okna pa pozimi navadno zadelajo še z žaganjem, mesto da bi jih vsak dan vsaj za nekaj časa zaprli.

Notranjščina podobne kmetiške hiše

ki je najvernejše ogledalo nemarne gospodinje, vse črno od umazanije, vse raztrgano in v neredu, na postelji skleda, ob peči raztrgan koš za dete, ki ne more vzrasti v takih razmerah zdravo.

Križem Slovenije

Slovenec si išče zaslužka

povsod: slika kaže skupino Slovencev v Sietlini, kjer so zaposleni v tamšnji lesni industriji.

Zasledovalni oddelek orožnikov v Makedoniji

na pogonu komitašev; že slika sama nam kaže med orožniki številne slovenske obraze.

Udeleženke kmečko-gospodinjskega tečaja, ki se je vršil pretekli mesec v toplicah Medija-Izlake, z jako lepim in zadovoljivim uspehom.

Slika na desni:

SLOVENSKA KUHARICA. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. To je knjiga, ki jo lahko pokažemo tujim narodom in je gotovo najprimernejše darilo za ženske. Vzorna je vseskozi po vsebinini in opremi, saj prekaša večino podobnih tujih del. Knjiga ima 668 strani in 2512 kuharskih receptov, dalje 55 strani temeljnih navodil in obširen nauk o serviranju. Ima veliko množino slik in 193 barvastih slik na tabelah. Te knjige, ki jo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, bo vsaka slovenska gospodinja vesela.

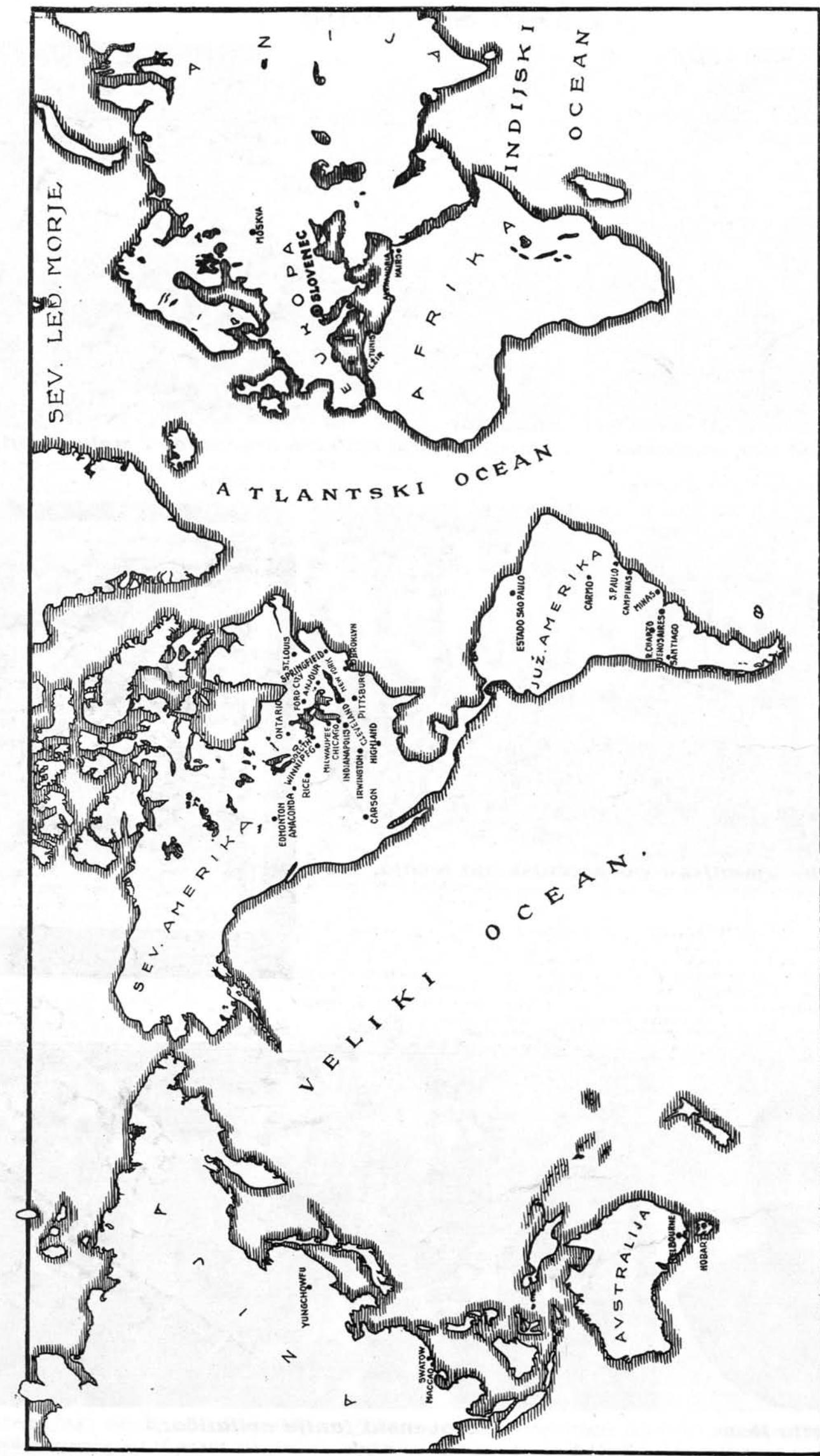
Viktorija Ham

Krekova učenka, požrtvovalna kršč. soc. delavka in vzorna krščanska mati, ki je umrla 14. p.m. v Trbovljah.

Slovenski fantje avijatičarji

na belgrajskem aerodromu z narednikom, pilotnim lovcem Vl. Grgičem v sredini, žele vsem >Slovenčevim< prijateljem veselo Novo leto!

Zemljevid zemeljske površine, ki nam kaže razširjenost „Slovenca“

Na tem zemljevidu so zaznamovana le ona izvenevropska mesta, kamor prihaja »Slovenec«: povdariti pa moramo, da smo zaradi preglednosti morali v Severni Ameriki izpustiti še mesta: Sv. Betlehem Pa., Hibbne Min., Aiguippa, Allison Park, Joliet, Toledo Oh., Sartell, Lorain, La Salle, Shakopec, Rice, St. Luis, St. Francis, Porteau, Anjou in Timmius. Zaradi pretesnega prostora so izpuščena tudi vsa evropska mesta, zadostuje naj pa, če omenimo, da ni nobene evropske države, kamor bi »Slovenec« ne prihajal. Tolike razširjenosti se ne more veseliti noben slovenski dnevnik, in je jasen dokaz za velik ugled, ki ga uživa v tujini. Dolžnost naših prijateljev je, da zanesajo naš list tudi v slednjo slovensko hišo; za vse javne lokale pa mora veljati načelo: Kjer ni našega lista, tam tudi ni prostora za našega človeka!